

MLADÝ POLYGRAF

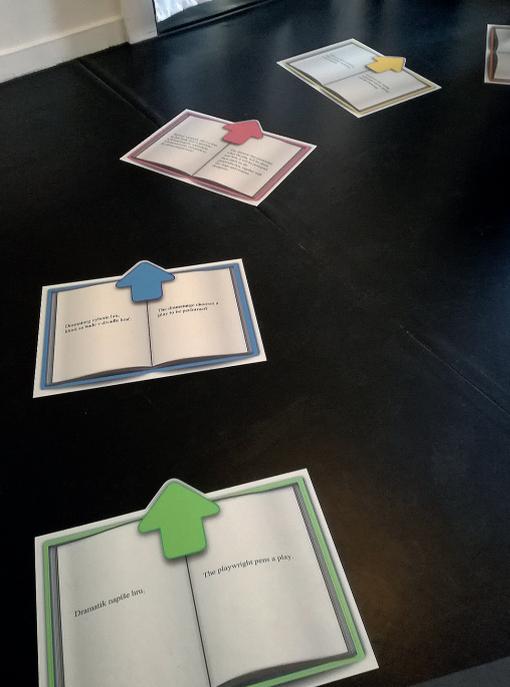
STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

www.instagram.sk/polygraficka

www.facebook.sk/polygraficka

www.polygraficka.sk

Do predošlého čísla sa už nezmestilo...

Na začiatku školského roka sme boli mimo školy a strávili jeden deň..., no, jednoducho, inak. Niektoré triedy išli do prírody, iné objavovali zaujímavé časti hlavného mesta aj fotografovali určené objekty pre tvorbu odborných zadaní. A niektoré si išli pozrieť aktuálne výstavy...

(mk)

Začína sa advent, domovy rozvoniavajú medovníkmi, z výkladov na nás hľadí vianočná výzdoba, z rádia sa na nás valia koledy aj George Michael s Last Christmas a my si pospevujeme nestarnúce vianočné klasiky. Tešíme sa na najkrajšie sviatky v roku strávené v kruhu rodiny, na stromček, ktorý si spolu ozdobíme, na všetok zhon pri zháňaní darčiek na poslednú chvíľu, na chvíle strávené s našimi najbližšími.

Aj keď sa Vianoce každoročne opakujú a prinášajú radosť do našich srdiec, vždy sú sprevádzané neuveriteľným kúzlom. Nenadarmo sa o nich vraví, že sú to najkrajšie sviatky roka. Každý si v sebe uchováva spomienky z detstva, napäté očakávanie, či sme dost poslúchali, aby nám Ježiško doniesol vytúžený bicykel či skateboard. Rodičia schovávali darčeky a my sme sa ich darmo pokúšali nájsť. A potom to prišlo. Znenazdajky zazvonil zvonček a my sme s hrmotom bežali od štedrovečerného stola a predháňali sa, kto bude prvý pri stromčeku. Poniektorí si museli vyslúžiť možnosť rozbaľiť darčeky básničkou či pesničkou. Háďali sme, čo môže byť v tých veľkých škatuliach zabalených do rovnakého baliaceho papiera, lúštili menovky a dúfali sme, že sme nezabudli v liste Ježiškovi napísať tie najtajnejšie želania netušiac, že Ježiško sú naši rodičia. Prišiel prvý hnev a popretie, keď sme sa v nesprávnej chvíli dozvedeli pravdu a začal sa nám rúcať detský svet zázrakov.

Starší a vyspelejší sme sami chceli obdarovať svojich blízkych, pochopili sme dôležitosť tradícií a Štedrý deň už nebol len o darčekom. Bol o láske, rodine, pokoji a spolupatričnosti, o radosť, ktorá sa zračila v tvárach obdarovaných, pohode a Popoluške. Prejedení kapustnice a zemiakového šalátu stále vstávame od štedrej večere, až keď počujeme Ježiškovo zvonenie. Najväčším darom Vianoc je však rodina a chvíle plné smiechu a pohody, keď konečne zabudneme na pracovný zhon, povinnosti a plnými dúškami si užívame to, že môžeme byť spolu.

Také sú Vianoce. Také vždy boli Vianoce. Boli... Až doteraz. Tento rok akoby sme si konečne uvedomili, že ten celý marketingový humbug, Black Friday, predvianočné zľavy a veľké výpredaje neznamenaajú nič v porovnaní so zdravím a podstatou sviatkov. Dnes si uvedomujeme, že najkrajším vianočným darčekom sú spoločné chvíle, rodinné stretnutia plné smiechu a veselých príhod, starí rodičia obklopení krdlom džavotajúcich vnúčat, objatia s rodičmi a slzy šťastia. Tento rok bude pre nás omnoho viac ako po iné roky tým najväčším darom Vianoc to, že ich môžeme prežiť v kruhu rodiny, a najväčším želaním pre nás i našich blízkych bude zdravie a duševná pohoda.

Všetkým vám prajem pokojné sviatky!

Kate

2	Vydarená septembrová mimoškolská akcia
4	The Guy Who Has Made it Človek, ktorý to dokázal (online event)
5	The Unknow Slovakia (žiacky príspevok)
6	Tri generácie polygrafov – rozhovor s p. Moncmanom
8	Piekli sme medovníky...
10	Vianočná pošta pre seniorov
12	Tlačová technika LINORYT
13	Zbierka súťažných prác v tvorbe linorytu
14	Jingle Bells fact and figures
15	Chistmas in Great Britain
16	Rozbiehame nový Instagram...

Foto: Hana Blinková

školský časopis

**MLADÝ
POLYGRAF**

Stredná odborná škola polygrafická

riaditeľ Ing. Roman Šíp, PhD.

zástupcovia riaditeľa školy Ing. Judita Földesová, Mgr. Martin Švorc

sídlo školy Račianska 190, 835 26 Bratislava III

tel.: +421 2 49 20 92 20

email skola@polygraficka.sk

web www.polygraficka.sk

www.instagram.com/polygraficka

dizajn titulnej strany: Andrej Králik

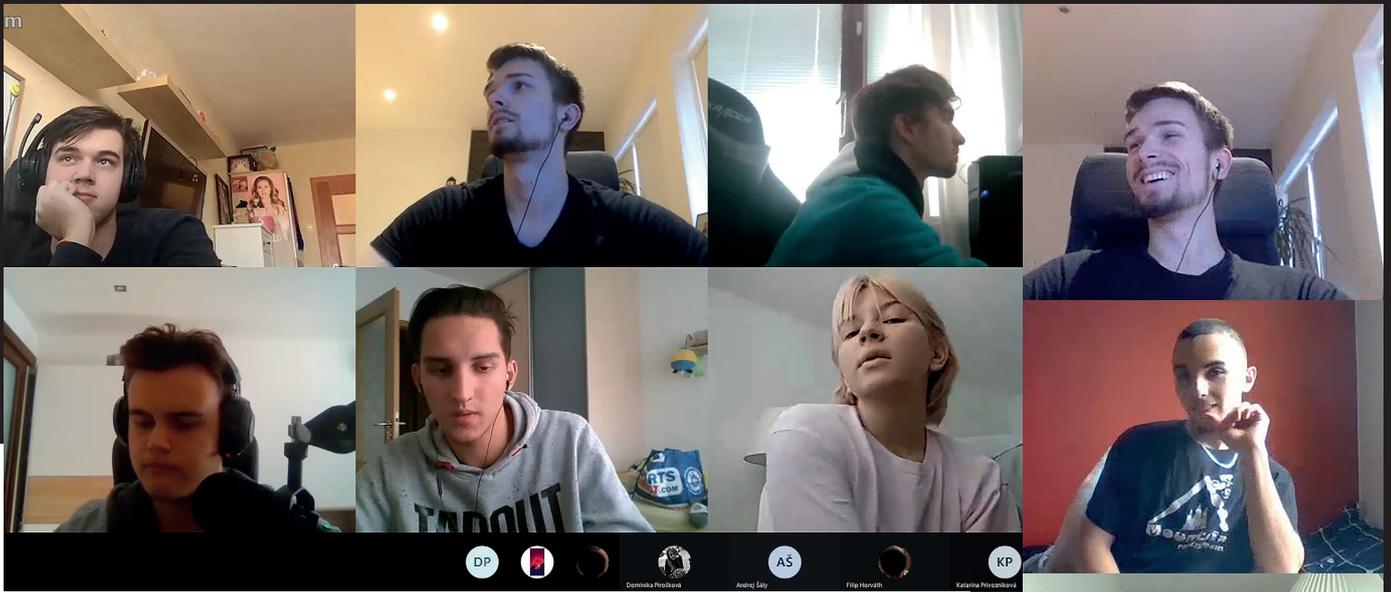
dizajn a zalomenie strán: Katarína Masareová, Andrej Králik,
Katarína Nemčeková, Michal Letanovský

úprava obrázkov: Katarína Nemčeková

časopisecký krúžok: Ing. M. Kováčová

tlač SOŠ polygrafická

The Guy Who Has Made it

Last Friday, 20th September 2020, an online meeting was held with Milan Dugovic, who wanted to share his story and talk about working in the IT sector in Germany for over 6 years!

This rare event was organized by our dear teachers Ms. Dominika Pirošková and Ms. Katarína Privozníková, and we are all very thankful to them.

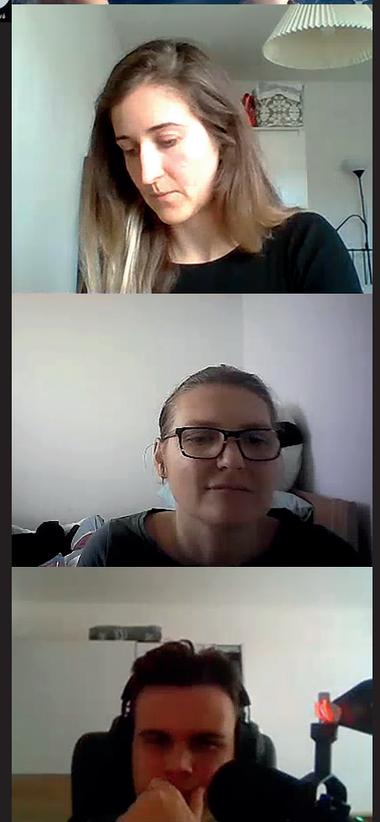
The first part of the meeting was about Milan telling his life story and talking about working in the development and quality assurance of the apps sector. After that, students had almost two and a half hours to ask anything they were curious about. Thanks to Milan, who

was highly focused and willing, all of the student's questions were answered very thoroughly and quickly.

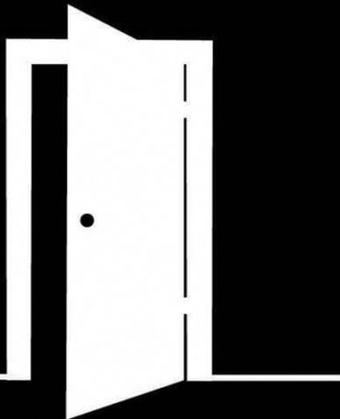
Some of the topics that were covered were: buying stocks online, how to understand different languages better, how to "entertain" people online and acquire new followers, how to succeed in life as a person, achieve different life goals, and many others!

In the end, all of the students were very satisfied with the ongoing meeting and mentioned topics, and I can most certainly say, that they had fun and took Milan's words to heart.

Martin Klčo, I. GMA

Cursed cottage

Did you ask yourself a question, that some other side of our world exists? And the place where you are right now can look on the other side the same but at the same time otherwise? If not, we will now tell you a story that will change your mind. So sit back and we'll get started. In year 2020, group of 5 friends decided to go to cottage in Canadian forests to celebrate Daniel's birthday. They packed their stuff, get into car and set out on a journey. After 3 hours they found themselves in front of beautiful wooden cottage in the middle of forest. They came inside, unpacked the stuff and began to celebrate. After few hours they've decided to play a game, called hide and seek. Mário started to count and Sandra, Daniel, Maxima and Noel they went to hide.

Daniel

Mário started to count and I started to loof for some good hiding spot where he won't find me. All good spots have been already taken so I started to wander around the cottage and I came across a white door with some marks on it. It was hard to open them but I was running out of time so I pulled them very hard until I finally opened them and came in. The door closed on its own behind me and suddenly I felt cold breeze and saw only darkness. After few seconds I felt strong impact on the ground. I opened my eyes and I found myself in unknown land. At first I thought, that it's just a dream but then I figured out that it's not a dream but a reality. I turned around and the door completely disappeared. I started to look around and tried to figure out, where I am.

Sandra

The countdown started and I ran quickly to find some good spot. Finally I found an empty wardrobe and hid in it. After 10 minutes, Mário found me with Maxima and Noel and we went to look after Daniel. We looked everywhere but we couldn't find him anywhere. I started to have a feeling, that something isn't right. After hour and half looking after him we didn't find him. We decided, that we will wait until he'll show up. Meanwhile I went to kitchen make some food but on the way to kitchen I noticed door that wasn't there before.

The door was white and had some strange marks on it. I opened it and came in but everywhere was just darkness and cold breeze. I started to feel sick and suddenly I felt strong impact on the ground. I opened my eyes and saw forest in front of me, which was similar to one where the cottage is located but at the same time it was completely different. Trees had purple crown and blue log. The grass was red and water was gold. I felt like I was in a fairy tale. In distance I saw a figure but I couldn't identify it. Slowly I walked towards it, after while I found out that it's Daniel.

Daniel and Sandra approached each other and in front of their eyes a board appeared on which was written: "If you want to return back, you must complete these 3 tasks." Daniel's tasks was to find fire flower, get apple from the forbidden tree and find horse from bones, to whom founded items must be handed over. Sandra's tasks were different, she had to get a seed from inside of carnivorous flower and catch a rare black fish from the golden stream, the last task was the same as Daniel had. They embarked on tasks. When they manage to get stuff from both tasks, they started to look after horse from bones. But even after a long search they couldn't find him. Suddenly they noticed a person far, who was slowly approaching them. They were afraid and waited without any move on one place. After while an older man approached them and asked them if they had gotten there through the cottage in the woods. Sandra and Daniel looked at each other and nodded. An older man started to tell his story, how is he there for almost 10 years and that he couldn't come back because for the last task is needed more than he had. They told him, that they finished the tasks but couldn't find horse from bones. The man smiled and said, that he will bring them to him. After while they appeared in front of horse and laid before him collected stuff from tasks. The horse woke up, looked at the stuff, stood up and knocked 3 times with his hoof on the ground. As a miracle the door appeared behind them and Sandra, Daniel and the Man could finally return to the other side of the world.

Sandra Šounová, Daniel Jamříška, III. GMB

THE UNKNOWN SLOVAKIA

Dear students,

Let me tell you about Slovakia, my homeland. Not Slovenia or Czechoslovakia, just Slovakia. Be careful, Slovaks hate when someone gets their country confused with another one or says Slovakia is part of Eastern Europe. No, Slovakia is right in the heart of Europe, literally, in the geographical centre of Europe. So, if you really want to get the idea what Europe is about, I suggest you come here.

Slovakia might be a new country (established in 1993) but with rich history, breath-taking nature and delicious cuisine. Unfortunately, it is often overlooked destination off the beaten path. But I promise, once you are here, you will fall in love with this little country.

It is bordered by Poland to the north, Ukraine to the east, Hungary to the south, Austria to the southwest, and the Czech Republic to the northwest. Slovakia's territory spans about 49 000 square kilometres and is mostly mountainous. The population is over 5.4 million and consists mostly of ethnic Slovaks.

The capital and largest city is Bratislava in the south-western Slovakia, occupying both banks of the River Danube and the left bank of the River Morava. The city's history has been influenced by people of many nations and religions, including Austrians, Bulgarians, Croats, Czechs, Germans, Hungarians, Jews, Serbs and Slovaks. It was the coronation site and legislative centre and capital of the Kingdom of Hungary from 1536 to 1783, eleven Hungarian kings and eight queens were crowned in St. Martin's Cathedral, and most Hungarian parliament assemblies were held here from the 17th century until the Hungarian Reform Era, and has been home to many Hungarian, German and Slovak historical figures.

Today Bratislava is the political, cultural and economic centre of Slovakia. It

is the seat of the Slovak president, the parliament and the Slovak Executive. It has several universities, and many museums, theatres, galleries and other cultural and educational institutions. Many of Slovakia's large businesses and financial institutions have headquarters there.

Folk tradition has rooted strongly in Slovakia and is reflected in literature, music, dance and architecture. The prime example is the Slovak national anthem, "Nad Tatrou sa blýska", which is based on a melody from "Kopala studienku" folk song.

The manifestation of Slovak folklore culture is the "Východná" Folklore Festival. It is the oldest and largest nationwide festival with international participation, which takes place in Východná annually. Slovakia is usually represented by many folk groups but mainly by SĽUK (Slovenský ľudový umelecký kolektív – Slovak folk art collective). SĽUK is the largest Slovak folk art group, trying to preserve the folklore tradition.

Slovakia has many sightseeing opportunities; here is something you can do on your visit. In Pieniny National Park, raftsmen navigate the Dunajec River on traditional wooden rafts while telling tourists local stories about the region. In addition to enjoying a unique and relaxing trip along the water, visitors to Pieniny can also take an old-fashioned horse and carriage ride or stroll around the natural travertine lake. One of the most recently discovered treasures at the Nitra Castle is the Gothic fresco of the Death and Coronation of Virgin Mary. The fresco was discovered during a large restoration and reconstruction project in the St. Emerson Cathedral on the castle grounds.

That's all for now folks. Thank you for your attention. If you have any questions, I'll be glad to answer them.

Milan Kokoška, IV. GMA

Kniha návštev Národnej rady SR

Ešte pred oficiálnou septembrovou návštevou Bratislavy, na ktorú prišiel pán Volodymyr Zelenskyj, prezident Ukrajiny, boli vybrané dve žiačky našej školy na krátku spoluprácu s Kanceláriou Národnej rady SR.

Žiačky Szibilla Sebdóvá a Sophie Volentierová z II. G triedy využili svoje znalosti a zručnosti v oblasti kaligrafického písma a zapisovali určený text do knihy návštev významných zahraničných hostí. Počas reprezentovania našej školy sa im naskytla aj ďalšia jedinečná príležitosť. V spoločnosti pani Lucie Fränklovej zavítali do priestorov sídla Národnej rady SR. (mk)

Pán Moncman, patríte medzi zakladateľov Polygrafickej školy na Slovensku. Dnes si to nevieme predstaviť, aký to bol úspech! Registrujem vás už od „starej“ Kolárskej. Tam som vás stretol prvýkrát. Dnes ste na dôchodku. Rád by som sa s vami podelil o spomienky.

Čo vás priviedlo k polygrafii?

Boli to moji starší kamaráti v Zelenči. Keď som mal 12 rokov, boli asi traja, ktorí už priľhli k typografickému remeslu. Dvaja z nich sa učili za sadzača, jeden za čalúnnika. Bolo to v roku 1947 a títo kamaráti každý deň cestovali pešo zo Zelenča do Trnavy ráno o štvrtej hodine na vlak do Bratislavy. A to sa mi páčilo. Ale o typografii som vedel málo.

Váš rodný dom je v Zelenči. Nemali ste cestu do Bratislavy od ruky?

Zo Zelenča do Trnavy na stanicu je to 5 kilometrov. V tom období ešte autobus nechodil. Bola to pre nás taká vychádzková túra a nemali sme ani koronavírus, boli sme zdravší ako deti teraz.

Kam ste chodili do školy?

Základnú päťročnú školu som vychodil v Zelenči. Moji učitelia boli rodičia Jožka Bednárika, slávneho režiséra. Jožkov otec učil všetky predmety, aj hu-

dobnú výchovu a pri jej výučbe používal husle. Slák z huslí používal ako výchovný prostriedok. Ak niekto falošne spieval, ťukol ho po hlave so slákom a nikto si nestážoval. Okrem toho bol aj vynikajúci organista.

Po základnej škole bol výber a mali sme možnosť chodiť 4 roky do „meštianky“. Tí lepší žiaci pokračovali na osemročnom gymnáziu. Tam vyučoval aj môj strýko (bol salezián) a on chcel mať zo mňa farára. Ale to sa nepodarilo. Po roku som odišiel z gymnázia a skončil som meštiansku školu.

Spomeniete si na začiatky ručného sadzača?

Až pri návšteve meštianky som sa zaoberal myšlienkou ísť sa učiť za sadzača, a to aj preto, že sme denne chodili do školy okolo tlačiarne Spolku svätého Vojtecha v Trnave. Z ulice cez okná sme videli tlačiarenské stroje a neskôr aj sádzacie. Potom ma zobral Janko Kovačič (neskôr môj švagor) na exkurziu a bolo rozhodnuté, že budem sadzač.

V tom čase sme sa všetci učili pre nejaký podnik. Vy ste sa učili pre ktorý?

Prijali ma do Spolku svätého

Vojtecha. Najskôr na skúšku, či budem tlačiar, alebo sadzač. Pán Čuntala, hlavný šéf, mi dal do ruky sádzadlo a určil, čo mám robiť. A tak po jednom dni hneď povedal, že budem sadzač.

Patríte ku generácii, ktorá pri príchode do sadziarne musela zakúriť v kachliach?

Áno, a som na to hrdý, lebo všetko, čo sa naučíš v mladom veku, nikdy nezabudneš. A veru to kúrenie sa mi zišlo aj v internáte. V roku 1951 som nastúpil 18. októbra do internátu na Benešovej ulici, tam, kde dnes stojí PRIOR v centre mesta. Potom sa tá ulica premenovala na ulicu Čs. armády, potom na Špitálsku a teraz je to tiež Špitálska. Tam bol náš internát len pre chlapcov. Druhý internát bol na Dunajskej ulici. Všetci, čo pracovali predtým v tlačiarňach, museli pracovať v závodoch, získať výučný list a absolvovať trojročné učilište pod názvom OU štátnych pracovných záloh.

Pokiaľ sa nemýlim, vaša manželka je tiež polygrafka. Kde ste sa spoznali?

Manželka je vyučená tlačiar. V roku 1951 to boli prvé dievčatá, ktoré sa prijímali na odbor strojmajster (tlačiar). Tak

sme sa spoznali v učilisti. V tomto roku sme oslávili 63. výročie manželstva. A ešte na doplnenie, že z toho trojročného učenia vzniklo medzi spolužiakmi ešte šesť manželstiev.

Čo vás priviedlo do školy?

Keď som v roku 1954 získal výučný list, dostal som ponuku pracovať v Záposlovenských tlačiarňach na Cíntorínskej ulici v Bratislave. Tam som robil do októbra roku 1954. Potom som išiel na základnú vojenskú službu do tlačiarne v Brne ako sadzač. Z Brna som sa dostal za tri mesiace do Trenčína, kde som pracoval na druhom vojenskom okruhu ako sadzač až do skončenia vojenskej základnej služby. V rokoch 1956 až 1961 som pracoval naďalej v Záposlovenských tlačiarňach. Potom som dostal ponuku pracovať ako majster odborného výcviku sadzačov. Uvedomil som si, že v učilisti nadobudnem viac vedomostí od skúsených starých majstrov, ktorí tam pracovali. Neskôr som aj získal najviac odborných skúseností od majstrov, akými boli p. Kurtanský, Maňas, Mikuš, Šindelár a ďalší. To bola stará skúsená škola. Títo majstri chodili na takzvané „vandry“ pracovať do sveta a každý ovládal aspoň dva jazyky.

Ste spoluautorom odbornej učebnice. Učil som sa z nej ručnú sadzbu. Čo vás k tomu viedlo, aby ste zostavili takú typograficky dokonalú učebnicu?

Ako majster odborného výcviku som pracoval so žiakmi od r. 1961 do roku 1976, asi 15 rokov. Zo začiatku som sa však ešte necítil vo všetkom dokonalý. Postupom času som dostal možnosť učiť externe v škole špeciálnu teóriu, kde som sa zdokonaľoval štúdiom v teórii i praxi. A to ma viedlo k vyhotoveniu učebných pomôcok. Viac sa vhlbit' do sadzačského odboru – študoval a čerpal

som z nemeckých prekladov, ktoré mi poskytoval majster Kurtanský. Tak som sa stal aj spoluautorom učebnice a pripravil som si veľa materiálu, ku ktorému mi dal popud p. Hrazdil, ktorý bol vtedy riaditeľom Polygrafických závodov. Vznikla učebnica pre ručných sadzačov a výsledok splnil očakávania. V tom období už prichádzala vlna modernej fotosadzby, vyšla ďalšia kniha o fotosadzbe, ktorej autorom bol Jaroslav Orliček, môj bývalý učeň. Takto posunuli hranicu vývoja fotosadzby a žiaci mali potrebné vedomosti.

Postupne ste sa vypracovali na vedúceho výrobnobchodnej činnosti. Zaregistrovali ste, ako sadzač, zmenu technológie?

Od roku 1976 som dva roky pracoval a zaučal sa v novej funkcii vedúceho výroby. Bolo to práve obdobie, keď mi pomáhal v tejto funkcii bývalý skúsený pracovník pán Končok, ktorý poznal dokonale polygrafickú výrobu. Tomu som sa chcel prispôbiť aj ja. Teda neovládať len sadzbu, ale čiastočne si rozšíriť obzor vo všetkých profesiách. Túto prácu som vykonával 22 rokov.

Zo školy ste odišli v roku 1998. Vrátili ste sa do Zelenča. Máte ešte kontakt s polygrafiou?

V Bratislave som bol celkovo v rokoch 1951 – 1998 a myslím, že to stačilo. Do Zelenča sme sa presťahovali v júli 1999. Keďže sme taká polygrafická rodina, mám dosť priateľov aj v Trnave, ktorým som pomáhal zriaďovať súkromné tlačiarne. Priamy kontakt s polygrafiou nemám, iba s katalógmi z polygrafických výstav a rôznych podujatí. A keď to pozorám, je v tých katalógoch dokonalá obmena tlačeného slova. Je to nádhera.

Vo vašich krokoch pokračuje dcéra Jana. Ako ste ju priviedli k remeslu?

V súčasnosti pracuje na škole ako pedagóg. Čo si na nej ceníte?

To, že sa dcéra tiež zaradila medzi polygrafov, išlo automaticky. Ja, otec, sadzač, mama tlačiarica a debaty o polygrafii boli u nás doma na dennom poriadku. Keď chcela rozumieť, o čom doma hovoríme, tak sa rozhodla pre polygrafiu.

Kedysi som myslel, že si zriadim v Zelenči tlačiaricu, ale postupom času sa všetko menilo. Tak dcéru Janu (Miklášovú, ktorá je majsterkou odbornej výchovy) som si nechával ako rezervu. No až tak rýchlo to letí, že ona ide, čo nevidieť, do dôchodku.

V súčasnosti jej závidím to, že je v kolektíve medzi klasickými ručnými sadzačmi, ktorí dokonale prešli od klasicizmu až k tej najdokonalejšej fotosadzbe všetkými novými zmenami. To som ja nemal možnosť získať. Ale aj tak Jana má odo mňa toho najviac. Keď sa spolu rozprávame, tak ona má bohaté znalosti v nových technikách v širokom rozsahu.

Ako vnímate budúcnosť polygrafie?

Jednoducho polygrafia bola, je a bude. Tlačené slovo zostane naveky, aj keď dnes majú mladí ľudia oveľa viac možností ako my. Ja ale neviem knihu čítať z mobilu alebo z tabletu, preto zdôrazňujem, že tlačené slovo na papieri je slovo sväté a Božie pre toho, kto vníma skutočný svet. Ono prechádza do pamäti ľahším spôsobom a vizuálne sa v nej ukladá nadhlo.

Pán Moncman, som vám vďačný za rozhovor. Cením si všetko, čo som sa pri vás mohol naučiť. Patrite medzi zopár nadšencov, ktorí sa nadchli pre remeslo a dokázali pre nás všetkých zabezpečiť vzdelávanie v „našej“ škole. Prajem vám silné zdravie!

RŠ

PIEKLI SME MEDOVNÍKY

INGREDIENCIE

160 G MEDU
160 G KRYŠTÁLOVÉHO CUKRU
120 G HERU
500 G HLADKEJ MŮKY
1 KL SÓDY BIKARBÓNY
1 KL ŠKORICE MLETEJ
2 KS VAJEC

1.

MED, CUKOR, HERU, VAJÍČKA
A MŮKU ZMIEŠAME SO SÓDU BIKARBÓNOU
A ŠKORICOU

2.

SPRACUJEME CESTO
A NECHÁME HO ODSŤÁŤ
(2 HODINY)

3.

CESTO POTOM VYVAĽKÁME

4.

Z ODSTÁTEHO CESTA
VYKROJÍME RÔZNE FORMY

5.

PEČIEME DO ZLATOŽLTA PRI TEPLOTE 180°C

6.

FORMY ZDOBÍME ZMESOU VAJEČNÝCH BIELKOV
A PRÁŠKOVÉHO CUKRU

Vianočná pošta pre seniorov

Čo je na Vianociach najkrajšie? Obdarovať niekoho alebo byť obdarovaný? Vekom zisťujeme, že najkrajší pocit je vyčariť úsmev na tvári človeka, ktorému zo srdca niečo venujeme. A ešte keď vidíme, ako ho to potešilo. Naši rodičia, starí rodičia, súrodenci, partneri, kamaráti. Svojím darom dávame najavo, ako nám na človeku záleží.

Sú však medzi nami aj takí, ktorí nemajú to šťastie a žijú ďaleko od svojej rodiny a blízkych v domovoch seniorov. Aj oni si zaslúžia byť obdarovaní. Aj oni si zaslúžia radosť v očiach pri nedečakavom otvorení milej pozornosti.

Na podnet novej posily nášho pedagogického zboru Bc. Dominiky Piroškovej, ktorá už piaty rok píše krásne pozdravy ľuďom v domovoch seniorov, sme sa rozhodli, že do tejto milej aktivity zapojíme aj žiakov našej školy, ktorí vytvorili nielen pekne návrhy, ale napísali aj osobné venovania v anglickom a v slovenskom jazyku. Babičkám a deduškom posielame krásne pozdravy a určite ich potešia aj obrázky vytvorené žiakmi našej školy.

Ostatní sa môžu tešiť na adventný kalendár vytvorený z prianí našich žiakov na sociálnych sieťach školy. Každý deň až do Štedrého dňa nám určite spríjemní čakanie pekný dvojjazyčný vianočný vinš doplnený animáciou z dielne žiakov tretích ročníkov.

Katarína Prívovníková

Volám sa Sebastián a študujem na strednej odbornej škole polygrafickej. Rád hrám videohry, upravujem fotky, videá a tiež hrám futbal. Vianoce sú pre mňa najkrajším obdobím roka. Milujem ich, pretože celá rodina je spolu. Pre mňa nie sú Vianoce o darčekom, ale o rodine.

Milá Katka,
želám Vám veľa šťastia,
víchricu blahobytu,
závej radosti,
len maličkú vložku každodenných starostí
a najmä lavínu zdravia a lásky.
A taktiež Vám prajem všetko dobré
do nového roka.

Sebastián

Moje meno je Júlia a študujem na Strednej odbornej škole polygrafickej v Bratislave. Veľmi rada kreslím a čítam knihy. Vianoce boli pre mňa vždy najkrajším sviatkom roka, pretože môžem byť s mojou rodinou, ktorú by som za nič na svete nevymenila.

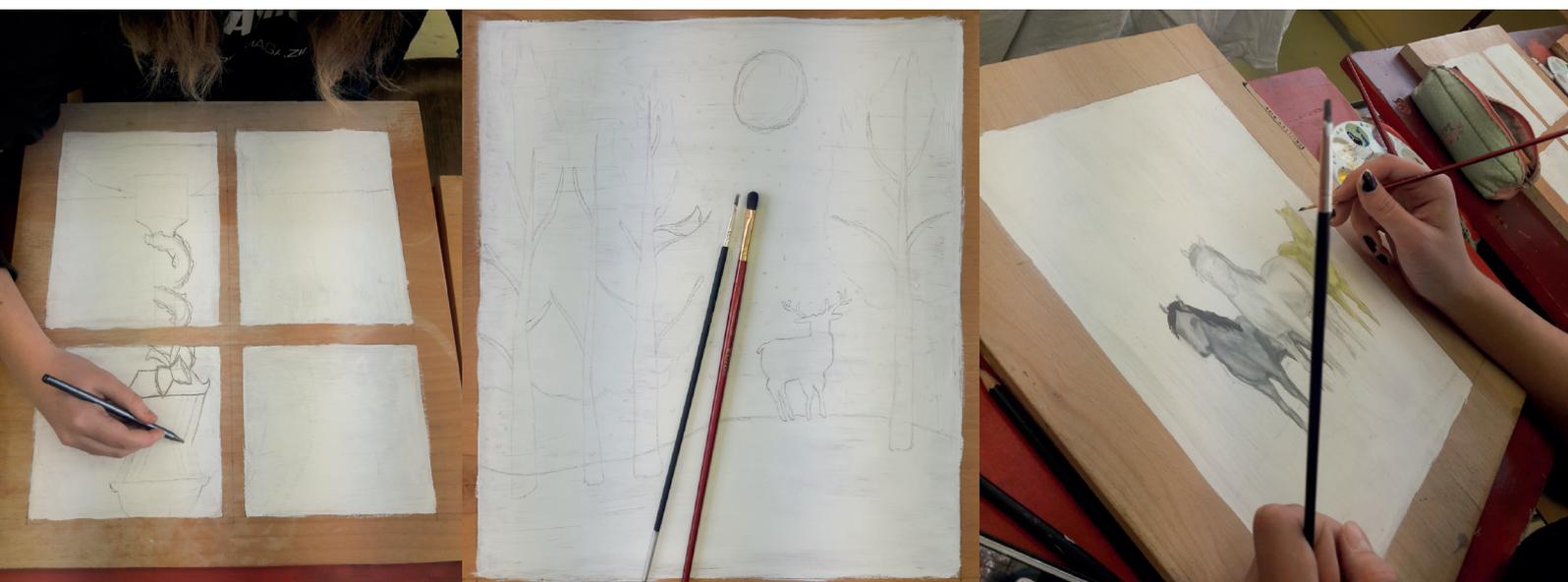
Milý pán Igor,
prajem Vám nádherné, čarovné a šťastné
Vianoce.
Dúfam, že ste obkolesený ľuďmi,
na ktorých Vám záleží a želim Vám,
aby ste cítili pokoj, lásku a šťastie počas tohto
čarovného dňa.

Júlia

Volám sa Karolina a som žiačkou Strednej odbornej školy polygrafickej v Bratislave. Rada kreslím mystické bytosti. Vianoce pre mňa znamenajú sviatky pohody a lásky, počas ktorých nikto nemá zostať sám.

Milá pani Vierka,
prajem vám čarovné Vianoce plné lásky
a pohody.
Nech vás obklopujú ľudia, ktorí sú Vašmu
srdcu najbližší.
A hlavne, aby všetko krásne vydržalo po
celý rok.

Karolina

VESELÉ
VIANOCE

Šťastné a veselé Vianoce 2020

Veselé Vianoce

Volám sa Alex a študujem na Strednej odbornej škole polygrafickej v Bratislave. Rád hrám a tvorím hry, čítam knihy, fotím a hrám na gitare. Obdobie Vianoc pre mňa znamená veľa, pretože trávim čas spolu s blízkymi, ktorých mám najradšej.

Milý Ján,

prajem Vám šťastné a ligotavé Vianoce.

Nech Vám vianočná atmosféra prinesie pocit šťastia, útulnosti a tepla.

Nech Duch prírody prinesie biele Vianoce a nech vianočný stromček uvoľní svoju vôňu a naplní ňou miestnosť spolu s vôňou kozubú a sviečok.

Prajem Vám hrejivý pocit vašich blízkych.

Prajem Vám pekný rok plný nádeje a šťastia.

Volám sa Zuzka a študujem na Strednej odbornej škole polygrafickej. Milujem umenie, maľovanie, čítanie kníh a hudbu. Pre mňa sú Vianoce časom, keď je moja rodina spolu a užívame si chvíle radosti a šťastia. Tento čas je pre mňa tiež spojený so snehom. Keď som bola mladšia, stavala som každé Vianoce so súrodencami snehový bunker a stalo sa to pre nás tradíciou. Milujem Vianoce.

Milý Jožko,

prajem Vám požehnané sviatky, plné dlhých a krásnych dní.

Nech Vám úsmev na tvári žiari a za oknom padá sneh.

Nech pokoj a nádej naplnia váš život počas celého roka.

Odožňte preč všetky zlé myšlienky a strach.

Volám sa Jozef a študujem na Strednej odbornej škole polygrafickej v Bratislave. Rád cvičím a zabávam ľudí, pretože mám z toho dobrý pocit. Vianoce pre mňa znamenajú sviatok, počas ktorého sa celá rodina stretne za jedným stolom, oddýchne si od každodenných problémov, ktoré riešila po celý rok, a uctí si svojich blízkych peknými darmi.

Milý pán Števkó,

želám Vám príjemné a ničím nerušené Vianoce.

Vieme, že tento rok je plný výziev a modlíme sa, aby nasledujúci rok priniesol pre nás krajšiu budúcnosť.

Nech je toto sviatočné obdobie časom odpočinku a nový rok plný nádeje a pekných dní.

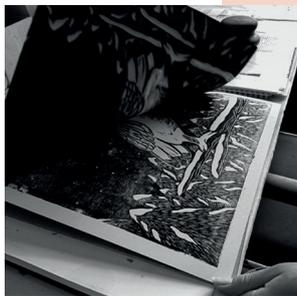
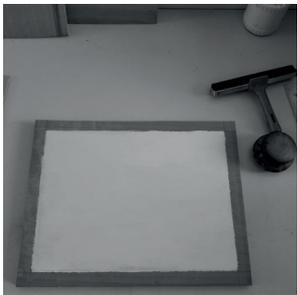
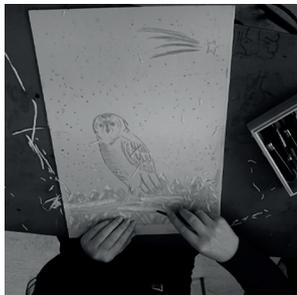
Jozef

Alex

Zuzka

PRESSING MATTERS 2.

LINORYT

linoleum, hlavne na začiatku, keď ešte nemáte taký cit na vyrezávanie. Kľúčová vec, na ktorú treba myslieť, je, že z linolea vyrezávame plochy, ktoré nechceme odtlačiť. Teda na vyrezanom návrhu nám musia ostať plochy, ktoré chceme tlačiť.

Linorez na Slovensku

Na Slovensku túto techniku používal Ľudovít Fulla. Ten je považovaný za zakladateľa grafiky a modernej maľby u nás. Inšpiroval sa hlavne slovenským folklórom. K jeho najznámejším kolorovaným linorytom patrí *Veterná Bratislava* či *Vtáčia krajina*. Ďalšími významnými osobnosťami, ktoré používali túto techniku, sú Orest Dubay alebo Alojz Klimo. Medzi súčasníkov patrí napríklad Matúš Maťátko.

VYREZAŤ, NAFARBIŤ, ODTLAČIŤ

To je heslo každého grafika, ktorého si podmanila technika tlače linorytu alebo linorezu. Linoleum bolo vynájdené v roku 1860 britským výrobcom gummy Fredrickom Waltonom, ktorý hľadal lacnejšiu alternatívu k materiálom používaným na podlahy.

„Podlahárske“ alebo umelecké linoleum?

„Podlahárske“ linoleum v dnešnej dobe už nie je vhodné ako náhrada za profesionálne lino. Je až príliš tenké a tvrdé. Nie je také poddajné rydlu, s ktorým sa vyrezáva grafika. Tento problém sa dá vyriešiť zohriatím linolea na slnku alebo v blízkosti ohrievača. Linoleá vyrobené špeciálne pre umelcov sú rôzne. Jeden výrobca ponúka plno gumené linoleum.

Toto lino je dosť pružné a uhýba sa rydlu. Ďalšie lino na trhu je pevnejšie a podlepené jutovinou, je mäkkšie a ľahšie sa doň vyrezávajú zakrivené čiary. Treba si dať pozor na to, že čím je staršie, tým väčšmi stráca mäkkosť a pri rytí sa drobí.

Na vyrezávanie do lina potrebujeme dláto alebo rydlo s rukoväťou. Čepel má rôzne tvary na rôzne typy rezu – od úzkych a hlbokých až po široké a plytké. Rydlá sa predávajú samostatne, prípadne v sadách alebo si môžete kúpiť len jedno rydlo s vymeniteľnými nastavkami.

Najdôležitejšou vecou, ktorú si treba zapamätať, je, že nástroj držíme prstami vždy za čepelou a rezať treba smerom od seba. Nie smerom k sebe, lebo si môžete porezať ruku, s ktorou pridriavate

Týmto sa tlačová technika linorytu radí medzi tzv. tlač z výšky – tlačia sa plochy, ktoré ostali vyvýšené.

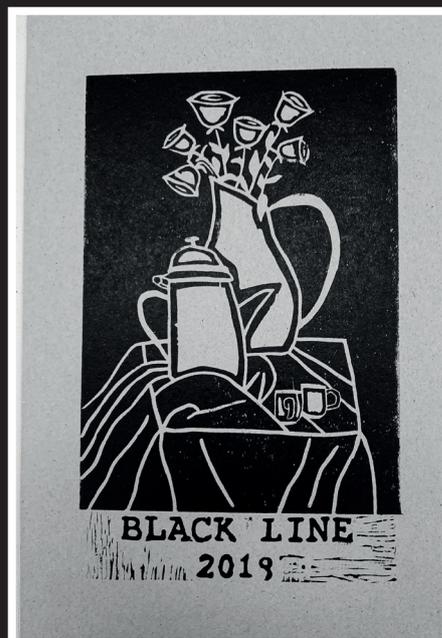
Najdôležitejšie je zapamätať si, že ak vyrezávame text, musíme si ho stranovo prevrátiť, lebo po vytlačení bude nečitateľný. Po vyrezaní na lino naniesieme pomocou valčeka farbu a priložíme papier. Papier môžeme pritlačiť ľubovoľným tvrdým predmetom, umelci však používajú na odtlačovanie tlačiarenský lis alebo valček. V poslednom období sa rozšírilo používanie ručného lisu, v ktorom malé kovové guľičky pôsobia na plochu. Neverili by ste, ale veľa profesionálnych umelcov tlačí aj pomocou obyčajnej kovovej lyžičky. Pomocou vyvíjaného tlaku sa preniesie – odtlačí – farba na papier.

Mgr. art. B. Molnárová

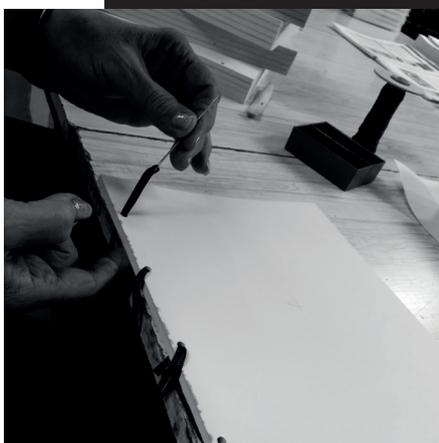
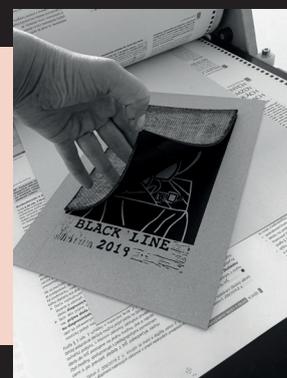
Keď sme sa v roku 2018 zaoberali myšlienkou uskutočnenia medzinárodnej súťaže v tvorbe Linorytu, ani sa nám nespínalo, že v roku 2020 začiatkom septembra budeme držať v rukách prenádhernú knihu.

V poradí je to druhá kniha, ktorej obsahom sú kreatívne linoryty študentov z rôznych krajín. Môžete tu nájsť grafiky spracované na tému Rozprávka môjho detstva a Zátišie 20. storočia. Kniha však nie je výnimočná len svojím obsahom, ale hlavne originálnym knižným spracovaním. Aby mohla vzniknúť, muselo sa spojiť veľa ľudí, ktorí mali chuť niečo vytvoriť, a verte mi, podarilo sa nám to. Zatiaľ tieto knihy vyčarili úsmev a obdiv na tvári každému, kto v nich listoval. Limitovaná edícia, s originálnymi výtlačkami signovaných grafických listov, vyšla v počte 24 ks, ktoré sa okamžite rozutekali do sveta. Budúci rok na študentov čaká nová výzva s témou Oceán príbehov a dúfame, že takto o rok sa budeme môcť v časopise pochváliť novou knihou aj po tretí raz.

Mgr. art. Barbora Molnárová

Zbierka súťažných prác v tvorbe linorytu

Jingle Bells

*Dashing through the snow
In a one-horse open sleigh
Over the fields we go
Laughing all the way
Bells on Bobs tail ring
Making spirits bright
What fun it is to ride and sing
A singing song tonight*

*Jingle bells
Jingle all the way!
Oh what fun it is to ride
In One-horse open sleigh*

*A day or two ago
I thought I'd take a ride
And soon Miss Fanny Bright
Was seated by my side
The horse was lean and lank
Misfortune seemed his lot
He got into a drifted bank
And we, we got upstot, oh*

*Jingle bells
Jingle all the way!
Oh what fun it is to ride
In One-horse open sleigh*

*Dashing through the snow
In a one-horse open sleigh
Over the fields we go
Laughing all the way
Bells on bob-tail ring
Making spirits bright
What fun it is to ride and sing
A sleighing song tonight*

*Jingle bells
Jingle all the way!
Oh what fun it is to ride
In One-horse open sleigh*

Jingle Bells facts and figures

[✳] James Lord Pierpont, who composed the music and wrote the lyrics for the song in 1850s and published in 1857, was a rebel. He ran off boarding school at the age of 14, spent nearly a decade on a whaling ship at sea, chased riches in the west after the Gold Rush had struck with no success having left his wife and children behind, later departed from his wife and kids to become an organist in Savannah, Georgia and after her death married a daughter of Savannah's mayor and left the two children from his first marriage back in the North with their grandfather.

[✳] Jingle Bells wasn't the song's original name, it was called *One Horse Open Sleigh*.

[✳] Two places claim to be the birthplace of the song – the Simpson Tavern in the Boston suburb of Medford, Massachusetts and Savannah, Georgia. The song is said to be inspired by the Medford's popular sleigh races during the 19th century.

[✳] The song was originally written to be sung by a Sunday school choir or as a drinking song. The song was actually first performed at a Thanksgiving church service and was never intended to be a Christmas one. If you listen to the lyrics, you can notice there is actually no mention of Christmas, Thanksgiving or any other holiday.

[✳] The song became associated with Christmas only decades after it was first time performed.

[✳] It was the first song broadcast from space on December 16th, 1965 by astronauts Walter Schirra Jr. and Thomas P. Stafford orbiting aboard Gemini 6. (kp)

(naše) Rolničky

*Rolničky, rolničky, kto vám dal ten hlas?
Ježiško maličký a či Mikuláš?
Rolničky, rolničky, prinášajú smiech,
piesne našej mamičky, Vianoce a sneh.*

*Hurá, už je sneh, ozýva sa smiech.
Deti kričia, zvonček znie, biele mámenie.
Sneh je vôkol nás, svetu dáva jas.
Ozýva sa zvonenie, zima je tu zas.*

*Rolničky, rolničky, kto vám dal ten hlas?
Ježiško maličký a či Mikuláš?
Rolničky, rolničky, prinášajú smiech,
piesne našej mamičky, Vianoce a sneh.*

*Zvonky z detských liet, rozozvučia svet,
tým čo sú už dospelí, nech je zasa päť.
Zvoňte zľahúčka, stačí chvíľočka,
spomienka na rolničky, rozžiari očka.*

*Rolničky, rolničky, kto vám dal ten hlas?
Ježiško maličký a či Mikuláš?
Rolničky, rolničky, prinášajú smiech,
piesne našej mamičky, Vianoce a sneh...*

Christmas in Great Britain

❄️ Prior to Christmas Day, people decorate their homes and gardens. Decorating a Christmas tree is usually a family occasion taking place on Christmas Eve, December 24th, with everyone helping. Christmas trees were first popularised in Britain in 1840s by Prince Albert, the husband of Queen Victoria who was German and thought that it would be nice to use one of his ways of celebrating Christmas in England. Holy, Ivy and Mistletoe have also been used to decorate homes since the 9th century because they symbolise everlasting life. The holly represents Christ's crown of thorns and the berries his blood. Various other decorations such as small coloured fairy lights rich in white, red and green that spark the Christmas mood are also popular. In many towns and cities, the shopping streets and centres are also decorated with lights and large pine trees, often imported from Norway. Oslo has sent a Christmas tree every year since 1947 as a thank you for Britain's contributions to the fighting in World War II, which is placed in Trafalgar Square, London. In some places a Nativity scene illustrating the story of Jesus's birth using statues or actors and live animals is arranged. Many churches hold special services in the night before Christmas Day.

❄️ Christmas Day is celebrated on December 25th which is a bank holiday. It is a day off for the general population and schools, banks and most businesses are closed.

❄️ Children believe that Santa Claus, who lives for most of the year at the North Pole, travels in a sleigh pulled by reindeers and enters houses by climbing down the chimney, leaves presents in stockings or pillow-cases. These are normally hung up by the fireplace or at the feet of children's beds on Christmas Eve. Kids sometimes leave out mince pies and

brandy for Santa Claus to eat and drink when he visits them. In the morning on December 25th, children wake up to find a sock or stocking filled with small gifts on their bed or somewhere else in the house. One of the most popular gifts is a Christmas themed jumper.

❄️ The letters children write to Santa Claus listing their wishes and requests are sometimes tossed into the fireplace. The draught carries the letters up the chimney and Santa reads the smoke. Letters that give their address as "Toyland" or "Snowland" typically go to Edinburgh. Ones addressed to the North Pole go to the post office of Santa Clause Holiday Village on the outskirts of Rovaniemi in the Arctic Circle of Finland.

❄️ Christmas is a time for families to gather together and central to this is the Christmas dinner which is, in fact, eaten at lunchtime or early in the afternoon on 25th December. The whole family sits down together to eat a heavy meal of roast turkey, roast vegetables and 'all of the trimmings' which means vegetables like carrots and peas, stuffing and sometimes bacon and sausages. It is often served with cranberry sauce and bread sauce. One vegetable that is a must have for Christmas dinner are brussel sprouts. For dessert, the British often have some Christmas pudding, a heavy steamed, dense, cake-like pudding filled with dried fruit and nuts soaked in brandy. Burning brandy is often poured over it as it is served, giving a spectacular effect. Before the dinner, they pull Christmas crackers inside of which there are terrible jokes, cheap presents and paper Christmas hats which are worn while eating.

❄️ After lunch while everyone is waiting for the food to digest, many people switch on the TV and watch the special Christmas programmes and movies that are broadcast. The most fa-

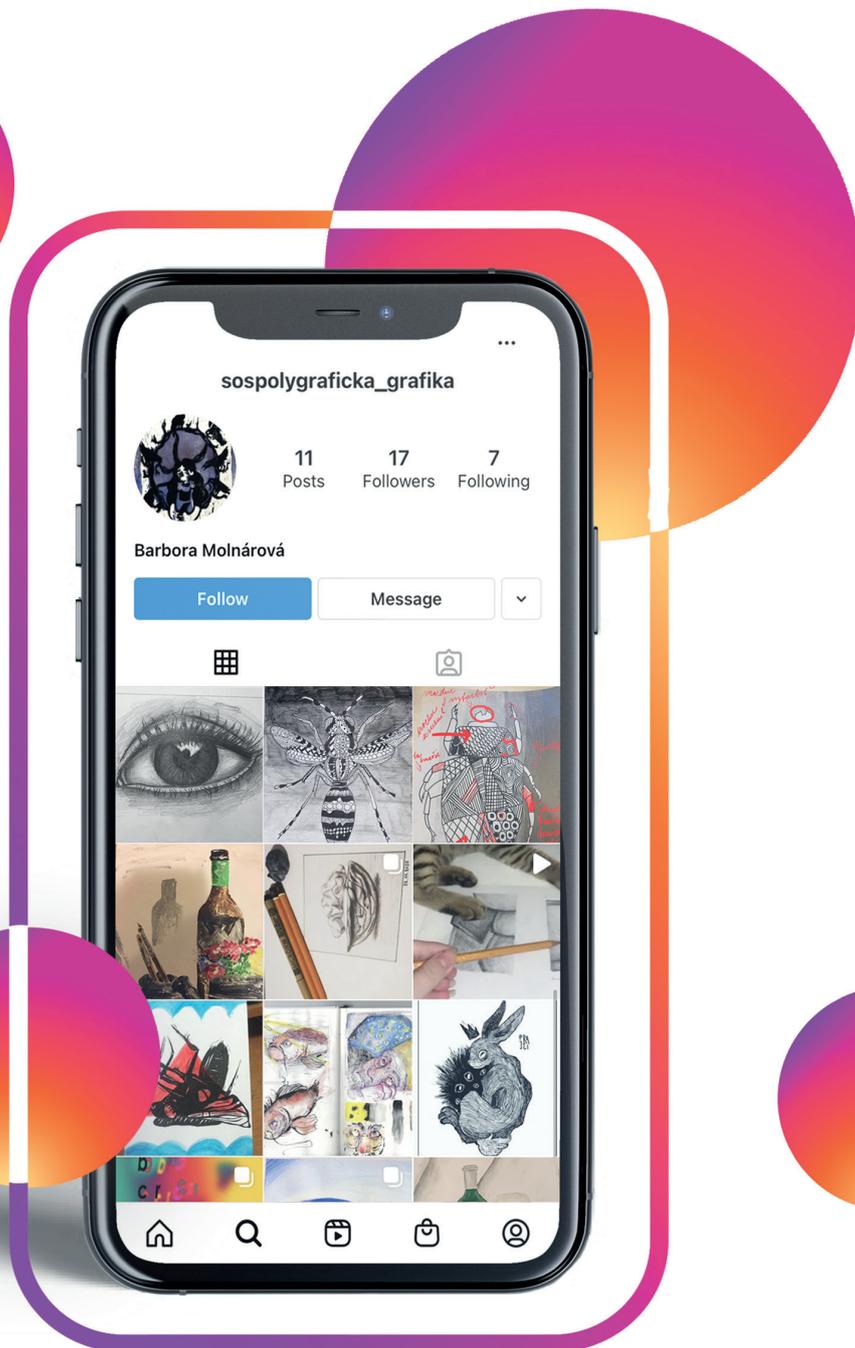
mous of these is the Queen's Christmas speech. It's broadcast simultaneously on the two biggest TV channels in the UK, the BBC and ITV, at 3pm, and the Queen reviews the year and gives a Christmas message that usually speaks of tolerance and forgiveness.

❄️ A Christmas is considered a White Christmas in the UK if a single snowflake falls on the roof of the weather centre in London during Christmas Day. It doesn't matter how much snow the rest of the country gets, it only counts if it snows at the London weather centre. The image of a white Christmas is thought to have originated with the writings of Charles Dickens. During his lifetime, he grew up in a 'Little Ice Age' and it snowed each Christmas for the first eight years of his life, supposedly influencing him to include it in his imagery for A Christmas Carol and other works. The last white Christmas in the UK was in 2010.

❄️ December 26th also called a Boxing Day started in the UK about 800 years ago during the Middle Ages. It was the day when the collection boxes for the poor usually found in churches were traditionally opened in order for their contents to be distributed to poor people and it is still done by several churches nowadays. It was also common for servants to take the day off to celebrate Christmas with their families on Boxing Day. Prior to World War II, working people, like milkmen, postmen, dustmen and butchers would go door-to-door to their delivery places and collect their Christmas box or tip.

Mgr. Katarína Prívovníková

ROZBIEHAME NOVÝ INSTAGRAM

Pripoj sa k nám a nechaj sa inšpirovať našimi tvorivými postupmi a kreatívnymi nápadmi. Pozri si krátke videá, ako nám to kreslí. Nájdi si nás na Instagrame a možno tam nájdeš aj svoju prácu.